

להחזיר את קרבן פסח?

רגע, חבנים

סיכום חבנים

בזמן שעמ"י הקריב קרבן פסח, הוא היה צריך לחלק את הקרבן לחבורות כדי שלא כל אדם יביא קרבן משלו למקדש. חבורה היא קבוצת אנשים ש'מנויה' על הקרבן. המשנה מציגה מקרים שונים בהם לחבורה או לאדם יחיד יש צורך להיעזר באחר/אחרים כדי להשיג קרבן ולאחר מכן אותה חבורה/אדם משיגים קרבן משל עצמם. הכלל הנקוט בשני המקרים הראשונים בהם חבורה מאבדת את קרבנה ומבקשת מאדם אחר שישחט עבורה קרבן חדש או שאדם פרטי מבקש מחבורה שתשחט עבורו קרבן ואחר כך שוחט בעצמו הוא שאם הצד שהתבקש לסייע שוחט ראשון – כולם אוכלים משלו. אם הצד הנעזר מוצא ראשון – הצד הנעזר אוכל מהקרבן שמצא והצד שהתבקש לסייע אוכל מהקרבן שהוא עצמו מצא. ואם לא ידוע מה נמצא ראשון או ששני הקרבנות נשחטו יחד – הצד שהתבקש לסייע אוכל משלו והצד שנעזר צריך לשרוף את הקרבן שמצא ופטור מלעשות פסח שני.

אם שני הצדדים ביקשו להסתייע אחד בשני – אדם פרטי וחבורה – כולם אוכלים מהקרבן הראשון שנשחט, ואם לא יודעים מה נמצא ראשון שני הקרבנות הולכים לשריפה. ואם לא היה בין שני צדדים שום סיכום, אין לאף אחד אחריות על קרבנו של האחר.

מקרים נוספים בהם דנה המשנה הם מקרים של התערבות בין קרבנות של חבורות. הכלל במשנה הוא שאם קרבנות התערבו, כל חבורה לוקחת נציג מהחבורה השנייה ומסכמת איתו שאם הקרבן שלה – הוא מנוי איתה, ואם הקרבן שלו – היא מנויה איתו. כלל זה נקוט בידי המשנה גם במקרה בו קרבנות מתערבים בין שני אנשים – שמעון וגרשון – ולא בין חבורות, כל אחד בוחר לו חבורה ובא אל השני מסכם איתו שאם הקרבן של שמעון, גרשון יהיה מנוי איתו, ואם הקרבן של גרשון – שמעון מנוי איתו.

קרבן פסח, המוקרב כזכר לפסיחת הקב"ה על בתייהם של ישראל במכת בכורות ערב צאתם ממצרים, הוא ביטוי לערכה של סולידאריות ועשייה משותפת. הלכה מעניינת בהקשר הזה בנוגע לקרבן פסח היא שהקרבן חייב להיאכל כולו, ולכן אדם יחיד לא יכול להביא קרבן לבדו.

חבורה שאבד פסחה ואפרו לאחד צא ובקש ושחט עלינו והלך ופצא ושחט והם לקחו ושחטו אם שילו נשחט ראשון הוא אוכל פשלו והם אוכלין עמו פשלו ואם שילתו נשחט ראשון הם אוכלין פשלתו והוא אוכל פשלו ואם אינו ידוע איזה פהו נשחט ראשון או שישחטו שניהם כאחד הוא אוכל פשלו והם אינם אוכלין עמו ושילתו יצא לבית השריפה ופטורין פלעשות פסח שני אפר להן אם אחרתי צאו ושחטו עלי הלך ופצא ושחט והן לקחו ושחטו אם שילתו נשחט ראשון הן אוכלין פשלתו והוא אוכל עמהן ואם שילו נשחט ראשון הוא אוכל פשלו והן אוכלין פשלתו ואם אינו ידוע איזה פהו נשחט ראשון או שישחטו שניהם כאחד הן אוכלין פשלתו והוא אינו אוכל עמהן ושילו יצא לבית השריפה ופטור פלעשות פסח שני אפר להן ואפרו לו אוכלין כולן פן הראשון ואם אין ידוע איזה פהו נשחט ראשון שניהן יוצאין לבית השריפה לא אפר להן ולא אפרו לו אין אחראין זה לזה שתי חבורות שנתערבו פסחיהן אלו פושכין להן אחד ואלו פושכין להן אחד אחד פאלו בא לו אצל אלו ואחד פאלו בא לו אצל אלו וכך הם אופרים אם שילתו הוא הפסח הזה ידיך פשוכות פשלך ונפנית על שילתו ואם שילך הוא הפסח הזה ידינו פשוכות פשילתו ונפנינו על שילך וכן חמש חבורות של חפשה חפשה ושל עשרה עשרה פושכין להן אחד פכל חבורה וחבורה וכן הם אופרים שנים שנתערבו פסחיהן זה פושך לו אחד וזה פושך לו אחד זה פננה עמו אחד פן השוק וזה פננה עמו אחד פן השוק זה בא אצל זה וזה בא אצל זה וכך הם אופרים אם שלי הוא פסח זה ידיך פשוכות פשלך ונפנית על שלי ואם שילך הוא פסח זה ידי פשוכות פשילי ונפנתי על שילך:

